

שני פיגועים רצחניים בערים בישראל שבוצעו בהשראת דאעש

29 במרץ 2022

כללי

◀ ב- 22 מרץ וב- 27 במרץ 2022 בוצעו שני פיגועים בשתי ערים בישראל (באר שבע וחדרה). לפי שעה לא ברור האם יש קשר בין שני הפיגועים. בפיגועים נהרגו שישה בני אדם (ארבעה בבאר שבע ושניים בחדרה) ונפצעו שבעה (שניים בבאר שבע וחמישה בחדרה). להלן מספר מאפיינים של שני הפיגועים שבוצעו, כאמור, בהפרש של חמישה ימים זה מזה:

- ◆ **שני הפיגועים בוצעו בלב ערים מרכזיות בישראל** והם כוונו נגד עוברי אורח תמימים.
- ◆ **מבצעי שני הפיגועים הם ערבים תושבי ישראל** (חורה, אם אלפחם), אשר היו מזוהים עם האידיאולוגיה של דאעש. לפחות שניים מהם ניסו להגיע לסוריה להילחם בשורות הארגון וישבו בכלא בישראל. יחד עם זאת, חקירה ראשונית העלתה כי הייתה זו התארגנות מקומית ולא נמצא קשר ישיר בין מבצעי הפיגועים לבין מפקדת הארגון.
- ◆ **דאעש פרסם הודעה רשמית** בה קיבל אחריות לביצוע הפיגוע בחדרה. בהודעה הוזכר גם הפיגוע בבאר שבע אם כי לא פורסמה הודעה רשמית נפרדת. זוהי אחת הפעמים הבודדות בהן קיבל דאעש אחריות על פיגוע שבוצע בשטח ישראל.
- ◆ **בשני האירועים העדיפו ראשי הרשות הפלסטינית שלא לפרסם הודעה רשמית**. בחמאס ובג'האד האסלאמי בפלסטין ובארגונים נוספים מיהרו לשבח את הפיגועים ואת מבצעייהם למרות שמבצעי הפיגועים מזוהים עם דאעש. גם בחזבאללה, ששלח את פעיליו להילחם בדאעש בסוריה, בירכו על ביצוע הפיגועים. ברצועת עזה חולקו דברי מתיקה לעוברים ושבים.
- ◆ **בשונה מהפיגוע בבאר שבע, שבוצע על ידי מחבל בודד באמצעות מכונת וסכין, היה הפיגוע בחדרה מתוחכם יותר** והוא חייב תכנון ויתכן גם מעורבות של גורמים נוספים. הפיגוע בוצע על ידי שני מחבלים שניכר כי התכוננו לפעולה, השיגו אמצעי לחימה רבים, פרסמו סרטון טרם יציאתם והגיעו יחד במכוניתם לזירת הפיגוע.
- ◀ **לא ברור מדוע דווקא בעיתוי בו נמצא דאעש בירידה בסוריה ועיראק בחרו ערבים תושבי ישראל לבצע פיגועים בשם הארגון**. יצוין שבתקופת שיאה של המדינה האסלאמית (2014-2015), נאמד מספר הערבים הישראלים שהצטרפו לדאעש ולארגונים ג'האדיסטים אחרים בכחמישים. כמה מהם נהרגו במהלך הקרבות, אחרים חזרו לישראל והועמדו לדין. אחד ממוקדי הפעילות של דאעש היה בקרב הבדווים בפזורה בנגב (ראו נספח).

◀ גם מאם אלפחם יצאו מספר מתנדבים להילחם בשורות דאעש. יחד עם זאת יש לציין שחדירת האידיאולוגיה של דאעש בקרב ערביי ישראל והבדואים בנגב הייתה בהיקף מצומצם יחסית למדינות מערביות אחרות ורובו המכריע של הציבור הערבי בישראל הביע את התנגדותו לדאעש.

◀ **באשר לתגובת חמאס** לביצוע הפיגועים יש לציין שבעוד היא משתדלת לשמור על רגיעה יחסית ברצועת עזה שתאפשר לה לבנות את כוחה, לשקם את הרצועה ולהנות מההקלות הישראליות דוגמת יציאת אלפים מתושבי הרצועה לעבודה בישראל, פונה חמאס לתושבי יהודה, שומרון, מזרח ירושלים ולערביי ישראל ומעודדת אותם לבצע פיגועים. למערכה מגויס גם ראש הזרוע הצבאית של חמאס, מחמד צ'יף, הנתפס כסמל למאבק האלים נגד ישראל, שבשמו קוראים תומכי חמאס בשטח לבצע פיגועים. זאת ועוד, רוב פיגועים שבוצעו לאחרונה ביהודה ושומרון ובעיקר בירושלים זכו לשלל תגובות שבח מצד חמאס. בחלק מהאירועים אף הודגש, כי המפגע היה פעיל חמאס. יחד עם זאת בשום מקרה לא פרסמה חמאס הודעה רשמית בה היא מקבלת אחריות לביצוע הפיגוע.

◀ גם שני הפיגועים האחרונים בישראל, למרות שמבצעי הפיגועים מזוהים עם האסלאם הקיצוני ועם דאעש (העוין לחמאס), זכו לשבחים מצד חמאס כמו גם מצד ארגונים נוספים. עבור חמאס היו הפיגועים הוכחה נוספת לחיבור שבין הפלסטינים ביהודה, שומרון ורצועת עזה לבין ערביי ישראל. חיבור אשר החל למעשה במבצע "שומר חומות" (מאי 2021) אותו מסמנים הפלסטינים כנקודת מפנה ביחסים בין ערביי ישראל והפלסטינים לאחר שבמהלך ימי המבצע ערכו חלק מערביי ישראל הפגנות אלימות בערים המערבות. ביצוע הפיגוע ביום בו צוין ברצועת עזה יום השנה למותו של שיח' אחמד יאסין, מייסד חמאס והאידיאולוג שלה, עוד חיזק יותר את הקשר.

◀ בהקשר זה יצוין כי לפני כשבועיים הכריזו הארגונים הפלסטינים והאסלאמיים ברצועת עזה על הקמת "רשות לאומית לתמיכה בפלסטינים המתגוררים בישראל" (ערביי ישראל) (סוא, 12 במרץ 2022). הרשות אמורה להיות אחראית על פעולות המחאה ופעילויות הסברה נרחבות, כולל ברשתות החברתיות, שמטרתן **חיזוק הקשר עם ערביי ישראל ותמיכה בהם**. המסר המרכזי של הרשות הוא שלא ניתן להפריד בין הפלסטינים באשר הם (אלאקצא, 14 במרץ 2022). **מחסן אבו רמצ'אן, שנבחר לשמש כיו"ר הרשות**, ציין כי ערביי ישראל הוכיחו את עומק השתייכותם לעם הפלסטיני ביום האדמה בשנת 1976, מבצע "שומר החומות" בירושלים ובהגנה על ירושלים ועל המקומות הקדושים (אלקדס אלערבי, 12 במרץ 2022).

◀ אירוע ראשון התקיים ב-26 במרץ 2022 ברצועת עזה שם התקיימה עצרת סמוך למעבר קרני (אזור בו התקיימו בעבר צעדות השיבה). במקביל התקיים ארוע נטיעות בשני ישובים בלתי מוכרים בנגב בהן התקיים לא מכבר מבצע נטיעות מטעם ממשלת ישראל אשר נתקל במחאה של הבדואים שעקרו את השתילים. בנאום שנשא **מחמד ברכה, יו"ר ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל**, בפני באי העצרת בעזה, תקף ברכה את ישראל על פעולותיה בירושלים וביהודה ושומרון והגדיר אותן "מעשי פשע" נגד האדמה, ההיסטוריה והמקומות הקדושים. הוא גם ציין בדבריו את "המצור הברברי על רצועת עזה" והמשך התפשטות ההתנחלויות ("גרורות הסרטן") ביהודה ושומרון (אתר שהאב, 26 במרץ 2022). **נאום דומה השמיע ברכה באירוע בנגב**.

הפיגוע בבאר שבע

מהלך הפיגוע

◀ ב-22 במרץ 2022 בשעות אחר הצהריים החל מחבל בדואי תושב חורה שבנגב במסע רצח. הוא הגיע בכלי רכבו לתחנת דלק בדרך חברון בבאר שבע, ירד ממנו ודקר למוות אדם שהייתה בתחנה. **לאחר מכן הוא המשיך בנסיעה** ועצר במתחם קניות הומה האדם בלב העיר. הוא ירד מכלי הרכב ודקר שני בני אדם. הוא נכנס שוב לרכבו וניסה להימלט, כאשר נסע בניגוד לכיוון התנועה הוא פגע ברוכב אופניים שנהרג מהפגיעה. כאשר יצא שוב חמוש בסכין ירו לעברו שני אזרחים והרגו אותו. **בפיגוע נרצחו ארבעה בני אדם שתי נשים ושני גברים. שתי נשים נפצעו.** בתדרוך שערך מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב קובי שבתאי, בזירת הפיגוע אמר כי מדובר במחבל שהיה מוכר לגופי הביטחון וישב במאסר (ישראל היום, 22 במרץ 2022).

המחבל מחמד אבו אלקיעאן בזירת האירוע אוחד בידו סכין (דניאל אלטון, 22 במרץ 2022)

פרטים על מבצע הפיגוע

◀ מבצע הפיגוע הוא מחמד ע'אלב אחמד אבו אלקיעאן, יליד 1988, תושב חורה, לשעבר מורה בבית הספר התיכון בחורה. הוא נעצר לחקירה ביוני 2015, הודה בתמיכה בדאעש והשתתפות במפגשים של תומכי דאעש בחורה. כמו כן, הודה כי תכנן לצאת ביולי 2015 לסוריה כדי להצטרף לדאעש, במסווה של יציאה לעומרה (עלייה לרגל שלא במסגרת החאג') בסעודיה. ביוני 2015 הוגש לבית המשפט המחוזי בבאר שבע כתב אישום המייחס לו השתתפות באסיפה של התאחדות בלתי מותרת, קשירת קשר לפשע, ניסיון לפעילות בהתאחדות בלתי מותרת וניסיון ליציאה שלא כדין. הא השתחרר מהכלא לפני כשנה וחצי.

מחמד אבו אלקיעאן (חשבון הטוויטר של ד"ר עמר, 22 במרץ 2022)

תגובות

◀ בכירי הרשות הפלסטינית לא התייחסו בפומבי לפיגוע או למבצעו. בכלי התקשורת הפלסטינים ובכללם אלה של הרשות, זכה הפיגוע לסיקור נרחב בו הודגש כי זהו הפיגוע הקשה ביותר שידעה ישראל מזה כמה שנים. הטלוויזיה הפלסטינית הרשמית ואתר האינטרנט של אלחיאת אלג'דידה, ביטאון הרשות, העלו פוסט בו כרזה המכנה את המחבל "שהיד". זמן קצר לאחר מכן הורדה הכרזה מדף הפייסבוק. בישראל דווח כי הדבר נעשה בעקבות מסר שהועבר מלשכת שר הביטחון בני גנץ לבכירים ברשות הפלסטינית (כאן 11, 23 במרץ 2022). חמאס פרסמה כרזה הלועגת לחסין אלשיח', השר לעניינים אזרחיים וחבר הוועד הפועל של אש"ף, לאחר שפורסם בתקשורת הישראלית (כאן 11) כי הוא הביע זעזוע מהפיגוע בבאר שבע (חשבון הטוויטר של שהאב, 24 במרץ 2022).

מימין: הפוסט שפורסם בדף הפייסבוק של ערוץ הטלוויזיה הפלסטיני אודות המחבל אותו דרשה ישראל מהרשות להסיר (חשבון הטוויטר של שהאב, 23 במרץ 2022) משמאל: חמאס לועגת לחסין אלשיח' על הבעת הזעזוע בעקבות הפיגוע (חשבון הטוויטר של שהאב, 24 במרץ 2022)

◀ למרות היותו של המחבל פעיל דאעש, פרסמו דוברי הארגונים הפלסטינים ברצועת עזה הודעת ברכה ושבח לפיגוע ולמבצעו. ברצועת עזה החלו לחלק דברי מתיקה. היו אף כאלה (בעיקר חמאס) שקשרו את הפיגוע ליום השנה למותו של שיח' אחמד יאסין מייסד חמאס, שצוין באותו יום, באמצעות כרזות שונות שהופצו ברשתות החברתיות.

חלוקת דברי מתיקה ברחובות העיר עזה כאות שמחה בעקבות הפיגוע (חשבון הטוויטר של חסן אצליח, 22 במרץ 2022)

קריקטורה של אמיה ג'חא שפרסמה חמאס באתרי תקשורת המזוהים עמה לפיה הפיגוע בבאר שבע ביום בו צוין יום הריגתו של שיח' אחמד יאסין. בקריקטורה נכתב: "יום) זיכרון מבושם בגבורה" (חשבון הטוויטר של שהאב, 23 במרץ 2022)

◀ להלן תגובות עיקריות:

◆ בהודעה רשמית שפרסמה חמאס ברכה על "פיגוע הגבורה", אשר ביצע האסיר המשוחרר מחמד ע'אלב אבו אלקיעאן בבאר שבע. לדברי ההודעה, פעולת הגבורה היא תגובה טבעית לפשעי ישראל ("הכיבוש") נגד בני העם הפלסטיני. עוד הדגישה חמאס כי הפיגוע הוא חלק משרשרת התנגדות של העם הפלסטיני במאבק נגד ישראל. חמאס קראה לתושבים (הבדואים) בנגב ביהודה שומרון ובמזרח ירושלים ולערביי ישראל להסלים את המאבק נגד ישראל והמתנחלים כדי להגן על האדמה והמקומות הקדושים וכאות נאמנות לדמם של השהידים עד להשגת השחרור ומימוש זכות השיבה (אתר חמאס, 22 במרץ 2022).

◆ **עבד אללטיף אלקאנוע, דובר חמאס**, שיבח את מבצע "פעולת הגבורה" בבאר שבע. לדבריו ניתן להתמודד עם פשעי ישראל רק באמצעות פעולות גבורה כגון דקירה, דריסה וירי. עוד ציין שהפיגוע הוא

תגובה ל"מדיניות הטיהור האתני" שמבצעת ישראל נגד העם הפלסטיני והוא בוצע ביום מותו של שיח' אחמד יאסין, ובכך מדגיש את דרכו (אלאקצא, 22 במרץ 2022).

◆ **משיר אלמצרי, בכיר חמאס**, אמר בראיון בערוץ אלמיאדין המזוהה עם חזבאללה, כי הפיגוע בבאר שבע מדגיש את האחדות הגיאוגרפית הפלסטינית. לדבריו, הפיגוע בבאר שבע הוא תגובה טבעית ל"פעולות הכיבוש". אלמצרי ציין כי הם הקימו חזית סיוע לתושבי הנגב הבדואים לעימות עם ישראל. לדבריו, כניסתם של הבדואים בנגב לקו העימות עם ישראל מוכיחה את התסכול שישראל חווה (ערוץ אלמיאדין הלבנוני, 23 במרץ 2022).

ראיון משיר אלמצרי (ערוץ אלמיאדין, 23 במרץ 2022)

◆ בראיון שהעניק זיאד אלנח'אלה, מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, לאלעהד, המזוהה עם חזבאללה, אמר כי פיגוע הדקירה הוא אחד מביטויי "ההתנגדות" של העם הפלסטיני. לדבריו, הימצאות ישראל על אדמה פלסטינית הינה סיבה תמידית למאבק עמו. פעולות נוספות של ישראל כגון הריסת בתים והפקעת אדמות הן סיבות נוספות שדוחפות את הפלסטינים להתנגדות. עוד ציין כי "ההתנגדות" הינה חובה שכן זאת תגובה טבעית נגד הכיבוש. אלנח'אלה גם הדגיש בראיון כי **הרשות לאומית להגנה על ערביי ישראל** הוקמה כדי לשמור על קשר עם התושבים הערבים בישראל והיא גם מבטאת את אחדות העם הפלסטיני בכל מקום (פלסטין אליום, 26 במרץ 2022).

◆ **טארק סלמי, דובר הג'האד האסלאמי בפלסטין**, אמר כי הארגון מברך על הפעולה בבאר שבע. לדבריו הפיגוע הוא תגובה טבעית על "הפשעים של ישראל" בנגב. עוד ציין, כי ישראל מבינה פעם נוספת שהעם הפלסטיני לא ייכנע ולא יזנח את הג'האד (פלסטין אליום, 22 במרץ 2022).

קריקטורה פלסטינית. בערבית נכתב "באר שבע". משמעות כפולה של סבע = אריה (דף הפייסבוק של עלא' אללקטה, 22 במרץ 2022)

◆ **גדודי חללי אלאקצא** ברצועת עזה-החטיבה על שם נצ'אל אלעאמודי, שפרשו מפתח, פרסמו כרזה המשבחת את הפעולה (ערוץ הטלגרם של גדודי חללי אלאקצא, 23 במרץ 2022).

הודעת גדודי חללי אלאקצא (אתר גדודי שהדא' אלאקצא - חטיבת נצ'אל אלעאמודי, 22 במרץ 2022)

◀ גם בחזבאללה בירכו על הפיגוע ושיבחו את מבצעו. לדברי חזבאללה הפיגוע הוא ביטוי לרוח ההתנגדות הטבועה בעם הפלסטיני הנלחם בכיבוש (ערוץ הטלגרם של מערך ההסברה של חזבאללה, 24 במרץ 2022).
אבו עלי אלעסכרי, דובר המיליציה גדודי חזבאללה (בעיראק), ברך על הפיגוע ועל עמידתם של הפלסטינים המוכיחה לדבריו שישנה תקווה להשיב את פלסטין לאנשיה (ערוץ הטלגרם של אלעסכרי, 25 במרץ 2022).

הפיגוע בחדרה

מהלך הפיגוע

◀ ב-27 במרץ 2022, בסביבות תשע בערב, הגיעו שני מחבלים בכלי רכב לרחוב הרברט סמואל בחדרה. הם יצאו מכלי הרכב כשהם חמושים באקדחים וירו לעבר שני לוחמי משמר הגבול שהיו במקום. מהירי נהרגו לוחם ולוחמת משמר הגבול, שעמדו סמוך לתחנת האוטובוס. שני בני אדם נוספים נפצעו. המחבלים לקחו את כלי נשקם של לוחמי משמר הגבול והמשיכו לירות. לוחמי יחידת המסתערבים של משמר הגבול שהיו במקרה במקום

זיהו את המחבלים הם ירו לעברם ולאחר קרב יריות ההם רגו אותם. בחילופי האש נפצעו שניים מכוח המסתערבים (דוברת המשטרה, 28 במרץ 2022). בפיגוע נהרגו שני לוחמי משמר הגבול וחמישה נפצעו.

המחבלים בזירת הפיגוע (מצלמות אבטחה, 27 במרץ 2022)

ברשות המחבלים נמצאו אמצעי לחימה רבים. בין השאר שלושה אקדחים, שלושה סכינים, רובים אוטומטיים, מחסניות וארגז תחמושת בו נמצאו מאות כדורי 5.56 צה"ליים גנובים. נראה שכוונת המחבלים היתה לחטוף רובי M16 מאנשי כוחות ביטחון ולשם כך הצטיידו בתחמושת.

אמצעי הלחימה שנשאו המחבלים (דף הפייסבוק של משטרת ישראל, 28 במרץ 2022)

מבצעי הפיגוע

שני מבצעי הפיגוע הם אימן אע' באריה ואבראהים אע' באריה (המזוהה לעיתים כח' אלד, כולל בכרזות והודעות קבלת אחריות). השניים הם בני דודים תושבי אם אלפחם. דווח כי בשנת 2016 נעצר אבראהים אע' באריה בעיר גזיאנטפ בדרום תורכיה, כשלושים ק"מ מגבול סוריה, לאחר שהיה בדרכו לסוריה (דף הפייסבוק של אם אלפחם, 27 במרץ 2022). על פי התקשורת הישראלית הוא הוסגר לישראל נשפט וישב במאסר ושחרר בעקבות הודאתו ואמירתו, כי הוא מתחרט על מעשיו ומתחייב שלא להצטרף לשורות דאעש או כל ארגון טרור אחר.

מימין: שני המחבלים שביצעו את פיגוע הירי (וטן, 27 במרץ 2022). משמאל: תושבים מתגודדים סמוך לבית שני המחבלים באם אלפחם (חשבון הטוויטר של חסן אצליח, 27 במרץ 2022) ◀
 בסרטון שהופץ ברשתות באינטרנט, תיעדו השניים את עצמם טרם יציאתם לביצוע הפיגוע כשברקע נראה דגל דאעש מאולתר. סוכנות אעמאק, זרוע ההסברה של דאעש, שפרסמה את הסרטון, ציינה כי בסרטון נראים השניים נשבעים אמונים למנהיג דאעש. אחד מהמחבלים מציין בסוף הסרטון: "באנו לטבוח בכם" (טלגרם, 27 במרץ 2022).

תמונה מתוך הסרטון שפרסמו השניים לפני יציאתם לפיגוע (טלגרם, 27 במרץ 2022)

הודעת קבלת אחריות של דאעש

◀ דאעש קיבל אחריות רשמית על ביצוע הפיגוע. הודעת קבלת האחריות שהתפרסמה בערוץ הטלגרם של הארגון נשאה את הכותרת "12 הרוגים ופצועים של הכוחות היהודיים הכופרים במתקפת ההקרבה של חיילי הח'ליפות [של דאעש] בצפון פלסטין". בהודעה נכתב כי שני מבצעי פעולת הקרבה, אימן אע'באריה וח'אלד אע'באריה, יצאו לעבר כוח של "המשטרה היהודית הכופרת" בעיר חדרה, בצפון פלסטין, שם התנהלו חילופי-אש באמצעות מקלעים, שהביאו למותם של שני שוטרים ולפציעתם של כעשרה נוספים בפציעות שונות. בסיום ההודעה צוין כי על היהודים הכופרים לדעת שההבטחות [לתקוף אותם] יגיעו אליהם במוקדם או במאוחר. (טלגרם, 27 במרץ 2022).

¹ במקור: הג'ום אנע'מאסי, כלומר התקפה שבה המחבל מבצע פיגוע ולא מפסיק את פעולת ההרג עד אשר נהרג.

הודעת קבלת האחריות הרשמית של דאעש (טלגרם, 27 במרץ 2022)

◀ גם סוכנות אעמאק, זרוע ההסברה של דאעש, פרסמה הודעה רשמית בה דווח כי "מקורות ביטחוניים" מסרו לסוכנות ששני לוחמי המדינה האסלאמית הצליחו להגיע לרחוב הרברט סמואל בעיר חדרה, בצפון פלסטין וכי הם פתחו באש לעבר כוח של המשטרה היהודית, דבר שגרם למותם של שני שוטרים. המקורות הוסיפו כי שני מבצעי פעולת ההקרבה, **אימן אע'באריה וח'אלד אע'באריה**, הגיעו כדי להתעמת עם הכוחות היהודיים במקום, דבר שהביא לפציעתם של עשרה שוטרים לפני שהם נהרגו. בדיווח סוכנות אעמאק צוין כי הפעולה התרחשה מספר ימים לאחר פעולה אחרת, שביצע **מחמד אבו אלקיעאן** מבצע פעולת ההקרבה ליד מרכז מסחרי במרכז העיר באר שבע, בדרום פלסטין, שהביאה למותם של ארבעה יהודים, ביניהם רב (טלגרם, 27 במרץ 2022).

הודעת סוכנות אעמאק (טלגרם, 27 במרץ 2022)

תגובות

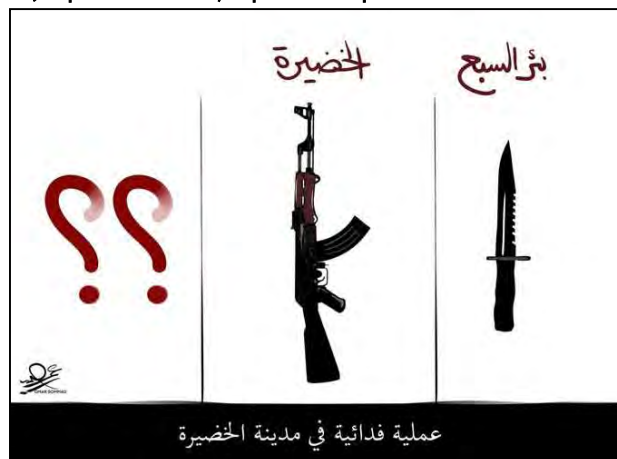
◀ הפיגוע בחדרה זכה לתגובות תמיכה של חמאס הג'האד האסלאמי בפלסטין וארגונים נוספים. חלקם קישר את הפיגוע עם מפגש שרי החוץ בשדה בוקר שהחל באותו ערב. ברצועת עזה חילקו פעילים לובשי אפודים עליהם סמל חמאס דברי מתיקה לעוברים ושבים. ברשתות החברתיות פורסמו סרטונים רבים המאדירים את הפיגוע ואת מבצעיו.

◀ בכירי הרשות הפלסטינית לא פרסמו כל תגובה לפיגוע. כך גם כלי התקשורת המזוהים עם הרשות. באלחיאת אלג'דידה, ביטאונה הרשמי של הרשות, התעלמו באופן מוחלט מהפיגוע. התייחסות מינורית הופיעה בידיעה בדף הפייסבוק של העיתון בה נכתב כי על-פי מקורות ישראליים ישנם שני הרוגים בפיגוע ירי בחדרה. במקום זאת, העדיף העיתון להבליט בעמוד השער תמונות של פעולות "תג מחיר", לטענתו, שביצעו מתיישבים ישראלים לפנות בוקר בכפר ג'אלוד, דרומית לשכם (אלחיאת אלג'דידה, 28 במרץ 2022). כך גם נהגה סוכנות הידיעות ופא (הכפופה ללשכת אבו מאזן), אשר התעלמה באופן מלא מהפיגוע ובחרה לפרסם מקבץ תמונות וסרטון הטוענים ל"תג מחיר" בכפר ג'אלוד (דף הפייסבוק של ופא, 27, 28 במרץ 2022).

◀ **חמאס פרסמה כרזה לזכר המחבלים והודעת ברכה של מה שכינתה "פעולת הגבורה"** בחדרה נגד חיילי הכיבוש הציוני. בהודעה נמסר כי הפעולה היא תגובה לגיטימית נגד ישראל ופשעיה נגד העם הפלסטיני והמקומות הקדושים (אתר שהאב, 27 במרץ 2022). **עבד אללטיף אלקאנוע, דובר חמאס**, אמר כי "היום בחדרה, לפני מספר ימים בבאר שבע ובהמשך כל הישות הציונית" (חשבון הטוויטר של עבד אללטיף אלקאנוע, 27 במרץ

מימין: כרזה שפרסמה חמאס: פיגוע חדרה, #מולדת_אחת (חשבון הטוויטר של שהאב, 27 במרץ 2022). משמאל: פעיל חמאס לבוש באפוד עליו סמל חמאס מחלק דברי מתיקה (אתר רדיו אלאקצא, 27 במרץ 2022)

קריקטורה שפורסמה בחשבון טוויטר של תושב עזתי המציינת את פיגוע הדקירה בבאר שבע, פיגוע הירי בחדרה ושני סימני שאלה לגבי הפיגוע הבא (חשבון הטוויטר של צבחי אבו אלחצין מעזה, 27 במרץ 2022)

◀ **דאוד שהאב, דובר הג'האד האסלאמי בפלסטין**, ציין ששובם של הפיגועים בעומק ישראל חיוני להרתעת ישראל. לדבריו, הפיגוע בחדרה הוא תגובה בשם העם הפלסטיני לאור מפגש "הרוע" (פסגת הנגב) בו משתתפים שרי חוץ ערבים. הפיגוע נועד להעביר מסר הרתעה חזק למתנחלים ולחיילי צה"ל אשר הרגו מאות פלסטינים בדם קר (אלמיאדין, 27 במרץ 2022).

◀ **ג'מיל עליאן, בכיר הג'האד האסלאמי**, מסר כי "פיגוע הגבורה" בחדרה הינו מסר חזק מהעם הפלסטיני נגד הניסיונות (של ישראל) לשבור את רצונו. לדבריו, ערביי ישראל מוכיחים באמצעות גבורתם כי הם נכונים להגן על המולדת ועל הסוגיה הפלסטינית (שמס ניוז, 27 במרץ 2022). **יוסף אלחסאינה, פעיל בכיר בג'האד האסלאמי בפלסטין**, אמר כי הפיגוע מהווה מכה כואבת לנציגי מדינות ערב ("משטר הכפירה והנורמליזציה") אשר נפגשים בנגב הכבוש עם מזכיר המדינה האמריקאי ושר החוץ של ישראל ("הישות הציונית") (פלסטין אליום, 27 במרץ 2022). לדברי **טארק עז אלדין, דובר הג'האד האסלאמי ביהודה ושומרון**, בוצע הפיגוע בזמן הנכון בתגובה לניסיון נרמול היחסים עם ישראל (אתר ח'נסא'א פלסטין, 27 במרץ).

◀ **החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין** ציינה כי פיגוע הירי בחדרה הוא תגובה ל"פשעי הכיבוש ומתנחליו" נגד הפלסטינים והתנגדות לכל סוגי נרמול היחסים והמפגשים של ישראל ובכלל זאת המפגש הנוכחי בפסגת הנגב. גם **החזית העממית לשחרור פלסטין** בירכה על הפיגוע שבא בתגובה לפסגת "נרמול היחסים" בו משתתפים שרי חוץ ערבים על אדמת הנגב בישראל והוא מעביר מסר חזק לישראל כי העם הפלסטיני נחוש להתנגד לו ולהגיב על פעולותיו נגדו (אתר שהאב, 27 במרץ 2022).

◀ בחזבאללה ברכו על הפיגוע שלדברי הודעה שפרסמו הוכיח את עמידתם האיתנה של הפלסטינים לפגישת נרמול היחסים שמקיימים חלק מהמשטרים הערביים עם ישראל (אתר חזבאללה, 27 במרץ 2022).

לעג לפסגת הנגב (חשבון הטוויטר של שהאב, 27 במרץ 2022)

נספח

גיוס תושבים ערביים לשורות דאעש

◀ בתקופת השיא של המדינה האסלאמית נאמד מספר הערבים הישראלים שהצטרפו לדאעש ולארגונים ג'האדיסטים אחרים בכחמישים. כמה מהם נהרגו במהלך הקרבות, כמה חזרו לישראל והועמדו לדין. אחד ממוקדי פעילות הגיוס היה בקרב הבדואים בפזורה בנגב, שבלטו ביניהם מספר בני משפחת אבו אלקיעאן מחורה. חשיפת ההתארגנות בזמנו הצביעה על חדירת האידיאולוגיה של דאעש בקרב ערביי ישראל והבדואים בנגב עם זאת מדובר היה בהיקף מצומצם יחסית למדינות מערביות אחרות ורובו המכריע של הציבור הערבי בישראל התנגד נחרצות לדאעש (שירות הביטחון הכללי, 6 ביולי 2015).

◀ כדי לייעל את המאבק בתופעת הצטרפותם של ערביי ישראל לדאעש חתם שר הביטחון דאז משה (בוגי) יעלון, ב-3 בספטמבר 2014 על צו המגדיר את דאעש כ"התאחדות בלתי מותרת". הצו מאפשר נקיטת צעדים משפטיים נגד התארגנויות, גיוס כספים ופעילים המשתייכים לארגון, כולל אלה שייצאו להילחם בשורתיו. ב-27 באוקטובר 2014 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה פה אחד הצעת חוק, שתאפשר העמדה לדין של ישראלים, אשר יצטרפו לארגוני טרור הפועלים במדינות זרות כגון דאעש, גם אם הארגונים הללו אינם מפנים את פעילותם נגד ישראל (הארץ, 27 באוקטובר 2014).

◀ ביטויי התמיכה הללו נתקלו **בהתנגדות פנימית** בקרב התנועה האסלאמית, שמקורה של האידיאולוגיה שלה בבית היוצר של תנועת האחים המוסלמים. בעצרת, שקיים הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית באם אלפחם, אמר מנהיג התנועה שיח' רא'ד צלאח, כי פעילות דעאש אינה תואמת את האסלאם ומטרת הארגון היא לפגוע בתדמית האסלאם והמוסלמים. הוא גם הזכיר את מחויבות התנועה לעמדה האסלאמית, שקבעה ההתאחדות האסלאמית העולמית נגד דאעש. עם זאת הוא גם הביע את התנגדותו לקואליציה, שהקימה ארה"ב למלחמה בדאעש, המהווה לדבריו "סכנה לעולם הערבי" (ynet, 12 בספטמבר 2014).

פעילות בחורה

◀ ביולי 2015 פורסם כי כוחות ביטחון ישראליים עצרו שישה בדואים תושבי הכפר הבדואי חורה, שבנגב השייכים לחמולת אבו אלקיעאן התומכים בדאעש. ארבעה מהעצורים היו מורים באלחורה וברהט. השישה השתתפו במפגשים חשאיים בהם עסקו באידיאולוגיה של הארגון. חלקם פעלו להפצת הרעיונות בקרב בני משפחותיהם, חבריהם ומכריהם באמצעות הרשתות החברתיות באינטרנט. כמה מהם אף שקלו לצאת לחו"ל להצטרף ללחימה בסוריה בשורות דאעש. לדברי שירותי הביטחון ארבעת המורים מבין העצורים אף ניסו לעשות נפשות לדאעש בקרב תלמידים ומורים בבתי הספר בהם לימדו (שירות הביטחון הכללי, 6 ביולי 2015; הארץ, 7 ביולי 2015).

ששת הבודאים העצורים ממשפחת אלקיעאן (שירות הביטחון הכללי, 6 ביולי 2015). מבצע הפיגוע בשורה הראשונה משמאל.

◀ גם טרם מעצר השישה דווח על בדואים ישראלים ממשפחת אבו אלקיעאן, שהצטרפו לדאעש, ושסייעו בארגון יציאה של מתנדבים לסוריה. כך למשל דווח על **עת'מאן אבו אלקיעאן**, בן 26, מחורה, שיצא עם בן משפחתו **שפיק אבו אלקיעאן** כדי להצטרף לשורות דאעש. עת'מאן אבו אלקיעאן נהרג בתחילת ספטמבר 2014 בסוריה בעת שלחם בשורות דאעש. הוא למד רפואה באוניברסיטת ארבד, שבירדן, וסיים במאי 2014 את התמחותו במרכז הרפואי ברזילי שבאשקלון (הארץ, 20 בספטמבר 2014). בתקשורת הישראלית דווח, כי עת'מאן עבד אלקיעאן היה בן המשפחה השני, שנהרג בסוריה. בן משפחה נוסף, ששימש כמורה, נהרג בקרבות בשורות דאעש (nana10, 4 בנובמבר 2014).

◀ גם אדריס אבו אלקיעאן, אחיו של עת'מאן, תושב הכפר חורה, אימץ את האידיאולוגיה הסלפית-ג'האדיסטית. הוא סייע לעת'מאן ולשפיק במימון ובתאום הנסיעה לסוריה דרך תורכיה. הוגש נגדו כתב אישום בעבירות של קשירת קשר לעוון וסיוע ליציאה שלא כדין (אתר שירות הביטחון הכללי, 9 בנובמבר 2014). על-פי התקשורת הישראלית הוא הודה בחקירתו, כי ידע מראש על כוונתם לצאת לסוריה וסייע להם בתיאום נסיעתם דרך תורכיה. הוא אף העביר לשניים כספים למימון הוצאות הנסיעה ומסר להם פרטים אודות גורמים מקומיים, שיוכלו לסייע להם. מחקירתו עלה, כי את רוב הקשרים עם גורמי הטרור קיים באמצעות הרשתות החברתיות (ערוץ 7, 27 במאי 2014).

פעילות באם אלפחם

◀ גם בקרב תושבי אם אלפחם היו מספר מתגייסים לשורות דאעש:

◆ **מחמד ג'מאל סלימאן (אבו רעד)**, בן 22, תושב אם אלפחם, הואשם ב-28 במאי 2015 **בתמיכה בדאעש באמצעות הפייסבוק**. על פי כתב האישום הוא החזיק חשבון בפייסבוק בשם Mohammed Abo Raed IS, שהיו בו 300 חברים. בפרופיל האישי שלו הוא הציג עצמו כ"רוצח שכיר" העובד כ"רוצח הכופרים אויבי האל" וטען, כי בעבר עבד כמחבל. בין החודשים פברואר- אפריל 2015 פרסם בדף הפייסבוק שלו, במספר הזדמנויות, דברי שבח והזדהות עם ארגון דאעש ופעילותו. כמו כן העלה תמונות פעילים ודגלים של דאעש.

זו הייתה הפעם הראשונה בה מואשם אזרח ישראלי בתמיכה בדאעש באמצעות האינטרנט (Ynet, 28 במאי 2015).

◆ **במהלך שנת 2015 יצא צלאח אלדין מחאמיד, תושב אם אלפחם, בן 23, יחד עם אשתו ובנו התינוק לתורכיה. משם הסתנן לסוריה והצטרף לדאעש (הארץ, 22 ביוני 2015).**

◆ **ח'ליל צאלח אלסיד, מאם אלפחם, נהרג ככל הנראה בתקיפה של מטוסים אמריקאים בעת שלחם בשורות דאעש בסוריה. ההרוג, בן 28, נשוי ואב לילד, הגיע לסוריה כשלוש שנים קודם לכן דרך תורכיה. לדברי המשפחה מאז הגיעו לסוריה לא יצר עימם קשר. למשפחתו נודע על מותו מהרשתות החברתיות (Ynet, 13 במרץ 2016).**

◆ **במהלך חודש יולי 2017 נעצרו שני אחים תושבי אם אלפחם תומכי דאעש. ברשות השניים נמצאו תמונות וחומרים המחזקים את החשדות כי הם תומכים באידאולוגיה של דאעש. שניהם נשבעו אמונים למנהיג דאעש. אחד מהם התכוון לצאת מהארץ ולהצטרף לשורות לוחמי דאעש בסוריה. לצורך זה הוא עמד בקשר עם פעיל דאעש בסוריה תושב אם אלפחם לשעבר, שהצטרף ללחימה בשנת 2014.**

◆ **בינואר פברואר 2018 נעצרו שלושה אזרחים ערביים ישראליים, תושבי אם אלפחם, אחד מהם קטין, שתכננו לבצע פיגוע ירי בהר הבית בירושלים בדומה לפיגוע הירי שבוצע ביולי 2017 (על ידי תושבי אם אלפחם) בו נהרגו שני שוטרים. חברי החוליה גם העלו רעיונות לבצע פיגועים בבתי כנסת או כנסיות, לפגוע בכוחות הביטחון הישראליים, לבצע פיגוע דריסה ועוד. בחקירת העצורים עלה, כי שניים מהם תומכים באידאולוגיה של דאעש (אתר שירות הביטחון הכללי, 27 בפברואר 2018).**

פיגוע שבוצע בישראל בהשראת דאעש

◀ **ב-8 ביוני 2016 בסביבות 2100 נכנסו שני מחבלים לבושים בחליפות ונושאי תיקים לאחת המסעדות במתחם שרונה שבמרכז תל אביב. הם התיישבו בחוץ בקרבת הכניסה למסעדה. זמן קצר לאחר מכן החלו לירות לעבר יושבי המסעדה, מסעדה סמוכה ועוברי אורח בכלי נשק מאולתרים שהוציאו מתיקיהם. מאבטחים שהיו במקום השיבו אש. אחד המחבלים נפגע מירי ברגלו והשני החל להימלט מהמקום ונתפס זמן קצר לאחר מכן ברחוב סמוך. ארבעה בני אדם נהרגו ושבעה נפצעו, שלושה מהם באורח בינוני-קשה. שני המחבלים נעצרו. אחד מהם מאושפז בבית החולים לאחר שנפצע מירי כוחות הביטחון.**

זירת הפיגוע שצולמה במצלמות האבטחה (8 ביוני 2016).

◀ שני המחבלים, שביצעו את הפיגוע הם בני דודים תושבי כפר יטא (אזור חברון), שניהם ללא עבר ביטחוני. על פי כתב האישום בוצע הפיגוע בהשראת דאעש לאחר שאחד מהם הושפע מהאידיאולוגיה של הארגון בעת שלמד בירדן. כאשר שב לביתו בינואר 2016 החליט לבצע פיגוע עם חברו. יצוין כי הם לא גויסו רשמית לדאעש ולא קיבלו סיוע או הדרכה מפעילי הארגון. יחד עם השניים היה מחבל נוסף שסייע להם באספקת אמצעי הלחימה. ברגע האחרון הם מנעו ממנו להשתתף בפיגוע מכיוון שהיה חייב כספים (דבר המונע ממנו, על פי האמונה האסלאמית, להפוך לשהיד).